

POPORULUI

№ 41 (1671)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 5 DECEMBRIE 2025

Investițiile în resurse umane constituie un progres în integrarea europeană >> p.4

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Sindicalistele cer mecanisme de protecție eficiente pentru femei >> p.5

FSEȘ solicită măsuri urgente pentru protejarea salariilor angajaților din educație

”A fost lansată o petiție online împotriva înghețării valorii de referință în Bugetul pentru anul 2026

Galina MUNTEANU

Federația Sindicală a Educației și Științei (FSEȘ) își exprimă profun-
da îngrijorare față de unele preve-
deri ale proiectului Legii bugetului
de stat pentru anul 2026 și au so-
licitat revizuirea urgentă a acestu-
ia. Sindicaliștii condamnă intenția
autorităților de a îngheța valoarea
de referință pentru calcularea sa-
lariilor la nivelul de 2500 de lei, în
condițiile unei inflații prognozate
de 7-9%, măsură care ar conduce la
diminuarea reală a veniturilor perso-
nalului din educație.

Totodată, pqrtrivt lor, înghețarea
valorii de referință ar transmite un me-
saj negativ întregii societăți, subminând

prestigiul profesiei și stabilitatea siste-
mului educațional.

„Această decizie descurajează pro-
fesia didactică, alimentează arderea
profesională și exodul din sistem. Di-
alogul social are valoare doar atunci
când produce rezultate, iar declarațiile și
promisiunile nu pot compensa subfinan-
țarea cronică și nivelul inacceptabil al
salariilor”, a declarat, la o conferință de
presă, Ghenadie Donos, președintele
FSEȘ.

În cadrul conferinței, sindicaliștii au
prezentat poziția oficială a sindicate-
lor și au solicitat Guvernului majorarea
cu 21,5% a cuantumului valorilor de
referință. De asemenea, ei cer stabilirea
cuantumului valorii de referință de bază
la 2670 de lei, iar pentru cadrele didacti-
ce și științifice – de 3100 de lei. Totodată,
solicită crearea unui mecanism de ajus-

tare periodică a veniturilor în funcție de
inflație și de evoluția salariului mediu pe
economie.

Acum câteva zile, sindicaliștii au lan-
sat și o Petiție online împotriva înghe-
țării valorii de referință în Bugetul 2026.
„Această petiție reflectă nu doar o pro-
blemă a breslei pedagogice, ci o pro-
blemă de sistem, care afectează viitorul
educației și al societății noastre, pen-
tru că salariile profesorilor și ale altor
categorii bugetare nu pot rămâne
înghețate în timp ce inflația crește. De
asemenea, trebuie să semnăm această
petiție, pentru că discrepanța dintre
salariul mediu pe economie și cel din
educație subminează atractivitatea pro-
fesiei didactice, dar și pentru că educația
copiilor noștri depinde de stabilitatea și
motivația profesorilor”, se menționează
în textul petiției.

Federația a anunțat că va continua
demersurile oficiale către Guvern și
Parlament și va intensifica acțiunile de
revendicare între prima și a doua lec-
tură a Legii bugetului în Parlament. Joi,
4 decembrie, Guvernul a aprobat Le-
gea bugetului pentru anul viitor. Astfel,
salariul minim pe economie va crește
cu 800 de lei, iar pensiile, în medie cu
6,8%. Creșterea salariului minim cu doar
800 de lei nu este privită cu ochi buni
de CNSM, care a insistat până în ulti-
ma clipă pe o majorare cu 2300 de lei.
Sindicatele susțin că, în aceste condiții,
și în 2026 cele mai mici lecfuli vor fi sub
minimul de existență.

Premierul Alexandru Munteanu a pro-
mis însă că în anul viitor se vor tăia din
salariile grase ale unor șefi de agenții și
crede că 2026 va fi anul în care se va face
mai mult pentru economie.

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Dialog

Igor ZUBCU: „Numai prin va putea să fie respectată

– Domnule președinte, anul 2025 a fost unul bogat în evenimente: congrese ale federațiilor sindicale, activități pe plan internațional, dar și o viață sindicală internă intensă. Care ar fi, din perspectiva Dvs., cele mai importante momente și realizări care merită consemnate la final de an?

– Anul 2025 a fost marcat de evenimente și realizări importante pentru CNSM și pentru întreaga mișcare sindicală din țară.

Privind retrospectiv, putem afirma că anul 2025 a fost anul solidarității, al dialogului social constructiv și al rezultatelor tangibile. Am demonstrat că CNSM este o forță reală în promovarea și apărarea drepturilor și intereselor salariaților, un promotor activ și consecvent al valorilor muncii decente și un partener social credibil, capabil să contribuie la dezvoltarea unei societăți echitabile și prospere.

Printre cele mai importante realizări ale anului 2025 putem menționa următoarele: majorarea, de la 1 ianuarie 2025, a salariului minim pe țară cu 10% - până la 5500 de lei; stabilirea, de la 1 ianuarie 2025, pentru unitățile din sectorul real al economiei naționale, a salariului minim în cuantum de 6000 de lei lunar (Convenția colectivă bipartită (nivel național) nr. 1 de la 28 noiembrie 2024, încheiată de către CNSM și CNPM); majorarea valorilor de referință pentru calcularea salariilor în sectorul bugetar, inclusiv pentru cadrele didactice, personalul medical, asistenții sociali și alte categorii de angajați; introducerea sporurilor majore pentru grade didactice, manageriale și titluri științifice; majorarea cu 15% a salariilor de funcție lunare pentru angajații din instituțiile medico-sanitare publice; majorarea cu 10% a scutiilor la calcularea impozitului pe venit și introducerea posibilității de deducere a cheltuielilor pentru educația copiilor; organizarea Forumului Sindical Național „SINERGIE SOCIALĂ” (28 martie 2025), primul eveniment de acest gen și de această amploare din țara noastră, care a avut drept scop consolidarea mișcării sindicale din R. Moldova și promovarea principiilor sindicalismului modern. Forumul a reunit peste 3000 de lideri și activiști sindicali din întreaga țară, reprezentanți ai centrelor sindicale național-ramurale, demonstrând unitatea și solidaritatea noastră. La eveniment au participat președintele Maia Sandu, Luc Triangle, secretar general al ITUC, Oliver Röpke, președintele Comitetului Economic și Social European, parteneri sociali și reprezentanți ai societății civile.

Mai pot fi consemnate ca realizări notabile: desfășurarea proiectului educațional „Școala Sindicală din Moldova”, ediția a XI-a, și implementarea a 4 programe educaționale sindicale noi de lungă durată; declararea drept neconstituțional a textului „într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariaților” din art. 90 alin. (2) lit. a) al Codului muncii. Acest rezultat a fost posibil datorită colaborării dintre CNSM și Oficiul Avocatului Poporului, precum și cu alți actori din domeniul jurisprudenței, reprezentând, totodată, o confirmare a poziției consecvente a sindicatelor, exprimate încă la momentul în care legiuitorul și-a exprimat intenția de a stabili plafonul respectiv; asumarea de către Guvern a angajamentului de a pro-

mova modificările la Codul contravențional nr. 218/2008, în vederea stabilirii unor sancțiuni suficient de descurajatoare pentru cazurile de imixtiune antisindicală din partea angajatorului. CNSM își exprimă speranța că acest angajament va fi realizat într-un termen restrâns, astfel încât, în anul 2026, să putem raporta Comitetului de Experti pentru Aplicarea Convențiilor și Recomandărilor Organizației Internaționale a Muncii (OIM) că observațiile și recomandările formulate în acest sens au fost îndeplinite; elaborarea, cu susținerea OIM și în scopul transpunerii art. 4 din Directiva (UE) 2022/2041 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 octombrie 2022 privind salariile minime adecvate în UE, a Planului de acțiuni privind promovarea negocierilor colective și creșterea ratei de acoperire a salariaților cu negocierile colective până la 80%.

Planul respectiv a fost prezentat în cadrul unui eveniment public organizat de CNSM pe 31 ianuarie 2025, la care au participat reprezentanții mai multor ministere, ai altor instituții de stat, patronatelor, centrelor sindicale național-ramurale, precum și ai OIM și ai Institutului Sindical European, iar ulterior a fost remis, pentru evaluare și ca reper, Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

CNSM se implică activ în definitivarea acestuia în cadrul grupului de lucru instituit sub egida Ministerului Muncii și Protecției Sociale și îmi exprim convingerea că în timpul apropiat acesta va fi definitivat și promovat spre aprobare.

Urmare a unui proces de consultare cu partenerii sociali din R. Moldova, a fost elaborat Programul de Țară pentru Muncă Decentă 2025-2027, iar la 3 iunie anul curent, la Geneva, a fost semnat Memorandumul de Înțelegere între Guvernul Republicii Moldova, CNPM, CNSM și OIM privind Programul de Țară pentru Muncă Decentă 2025-2027.

În opinia mea, aceste realizări au un impact direct asupra membrilor de sindicat și asupra societății în ansamblu și demonstrează capacitatea mișcării sindicale de a se implica eficient în procesul decizional și de a influența eficient politicile din domeniile muncii și cel social-economic în vederea asigurării protecției drepturilor și intereselor salariaților.

– Fiecare an aduce atât reușite, cât și provocări. Care au fost cele mai mari dificultăți cu care s-a confruntat sindicatele în 2025 și cum le-ați depășit?

– În pofida alinierii la multiple standarde internaționale în domeniul muncii, a angajamentului nostru față de valorile europene și promovării muncii decente, lucrătorii și mișcarea sindicală din Republica Moldova continuă să se confrunte cu o serie de provocări, printre care se numără următoarele:

- nivelul salariilor este cel mai jos în regiune și nu asigură lucrătorilor și familiilor acestora un trai decent;
- creșterea prețurilor și a tarifelor erodează puterea de cumpărare și sărăcește și mai mult populația;
- liberalizarea excesivă a raporturilor de muncă și dereglementarea afectează drepturile și interesele lucrătorilor;
- ignorarea frecventă a standardelor și principiilor parteneriatului social și a vocii sindicatelor de cei care pot schimba spre bine situația lucrătorilor.

Suntem ferm convinși că doar prin implicarea plenară și responsabilă a partenerilor sociali și doar prin eforturi conjugate ale acestora în cadrul sistemului de parteneriat social pot fi identificate și implementate cele mai eficiente și echitabile soluții pentru problemele social-economice care frământă întreaga societate.

– Ați participat în acest an la evenimente internaționale importante, inclusiv la Bruxelles. Cum este percepută mișcarea sindicală din R. Moldova în capitalele europene și ce feedback ați primit din partea partenerilor occidentali?

– Mișcarea sindicală din Republica Moldova este percepută pozitiv în capitalele europene, fiind apreciată pentru eforturile sale constante de modernizare, consolidare instituțională și angajament ferm față de valorile muncii decente. În ultimii ani, CNSM a reușit să-și consolideze poziția pe plan internațional, participând activ în cadrul structurilor și inițiativelor mișcării sindicale europene și internaționale și demonstrând o abordare modernă în procesul de reprezentare a membrilor săi. CNSM este percepută astăzi ca o organizație modernă, democrati-

că și cu autoritate, un actor credibil în cadrul mișcării sindicale internaționale, care reprezintă cu demnitate interesele salariaților din țara noastră.

Fiind parte integrantă și participant activ al mișcării sindicale internaționale, CNSM colaborează constant cu parteneri din UE, precum și din alte regiuni ale lumii, ceea ce oferă sindicatelor din R. Moldova acces la expertiză internațională și oportunități de instruire pentru liderii și activiștii sindicali. Această colaborare a consolidat încrederea partenerilor occidentali în capacitatea sindicatelor din Republica Moldova de a reprezenta eficient interesele salariaților și de a contribui la promovarea valorilor muncii decente, a justiției sociale și a standardelor internaționale în domeniul muncii.

Datorită acestei poziționări, vocea salariaților din R. Moldova se face tot mai auzită pe arena internațională, iar partenerii occidentali oferă un feedback pozitiv privind evoluția și profesionalismul mișcării sindicale din țara noastră.

– Sindicatele, prin statutul lor, sunt organizații apolitice, dar susțin în mod deschis integrarea europeană a țării. Cum se reflectă această orientare pro-europeană în activitatea curentă a CNSM și care sunt principalele domenii în care colaborarea cu instituțiile europene produce efecte concrete pentru salariați?

– Mișcarea sindicală de la noi susține plenar parcursul european al țării noastre. Conștientizăm cu toții că aderarea Republicii Moldova la UE este un proiect strategic al țării noastre, ce va genera oportunități și beneficii semnificative în diverse domenii, care se vor resimți în viața fiecărui cetățean și vor asigura un viitor mai bun pentru generațiile viitoare.

Sindicatele au un interes deosebit față de procesul de aderare la UE și doresc să fie parte activă a acestuia, pentru a garanta că vocea salariaților este auzită și pentru a asigura respectarea drepturilor și intereselor salariaților.

Pentru sindicate este extrem de important ca în cadrul negocierilor și reformelor de aderare la UE drepturile și garanțiile lucrătorilor să nu fie diminuate, ci menținute și consolidate.

Concomitent, țin să menționez că, la momentul actual, CNSM este prezentă în majoritatea platformelor create în cadrul procesului de aderare la UE, printre care: Platforma Societății Civile RM-UE; Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Cadrul Parteneriatului Estic; Platforma de cooperare a societății civile cu Parlamentul Republicii Moldova.

– În contextul transformărilor digitale și al schimbărilor pe piața muncii, cum se pregătesc sindicatele să apere drepturile angajaților care lucrează în noile forme de ocupare: liber profesionist, teleluncă, munca prin platforme?

– CNSM a susținut în mod constant și continuă să pledeze pentru asigurarea unui tratament egal și echitabil pentru toți salariații, indiferent de forma lor de angajare.

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Dialog

unitate, vocea noastră și să ducă la schimbare"

Toți salariații trebuie să beneficieze de aceleași drepturi, garanții și condiții decente de muncă – fie că activează într-un birou, pe șantier, pe câmp, la distanță sau prin intermediul unei platforme digitale.

Din aceste considerente, în anul curent, masa rotundă consacrată Zilei Mondiale a Muncii Decente a fost dedicată temei economiei platformelor și lucrătorilor care activează pe platforme. Evenimentul a oferit prilejul unei dezbateri constructive între reprezentanți ai sindicatelor, patronatelor, autorităților publice și experți internaționali privind modalitățile de asigurare a unui cadru de reglementare echitabil pentru lucrătorii de pe platforme.

De asemenea, în luna octombrie anul curent, CNSM a prezentat Ministerului Muncii și Protecției Sociale poziția oficială a sindicatelor privind susținerea deplină a proiectelor de Convenție și de Recomandare ale OIM privind munca decentă în economia platformelor și a solicitat Guvernului să susțină în cadrul Conferinței Internaționale a Muncii din 2026 adoptarea acestor noi standarde internaționale, menite să asigure protecție socială, siguranță și echitate lucrătorilor de pe platforme.

În continuare, vom milita pentru elaborarea și implementarea, inclusiv la nivel național, a unor politici care să asigure previzibilitate, echitate și siguranță lucrătorilor care muncesc în noile forme de ocupare, precum freelancing-ul, telemunca, munca pe platforme digitale. Ne vom concentra pe promovarea modificărilor legislative, menite să recunoască și să protejeze drepturile și interesele acestor lucrători. Aceste politici trebuie să vizeze securitatea și sănătatea în muncă, remunerația echitabilă, timpul de muncă reglementat, accesul la protecție socială, precum și dreptul la organizare sindicală și la negocieri colective.

– Pe lângă aspectele de negociere colectivă, sindicatele tot mai des abordează teme legate de sănătatea mintală, echilibrul viață-muncă și formarea profesională continuă. Cum vedeți rolul CNSM în aceste domenii moderne ale protecției sociale?

– Rolul sindicatelor este de a promova și de a apăra drepturile și interesele salariaților, inclusiv în domenii precum sănătatea mintală, echilibrul dintre viața profesională și cea personală, dar și formarea profesională continuă. Astăzi, sindicatele nu se ocupă doar de aspectele salariale, ci și de calitatea vieții și de bunăstarea salariaților dincolo de salariu, aducând în atenția negocierilor colective probleme cum ar fi sănătatea mintală, echilibrul viață personală - muncă și formarea profesională continuă. Sindicatele contribuie la crearea unor condiții de muncă mai sigure, mai sănătoase și mai echitabile pentru toți.

Cât privește acțiunile care ar putea fi întreprinse și, de fapt, se întreprind de sindicate în domeniile vizate, putem menționa următoarele.

Referitor la sănătatea mintală:

– negocierea și includerea în convenții colective și contracte colective de muncă a accesului la programe de asistență psihologică și la servicii de consiliere;

– combaterea hărțuirii la locul de muncă. Sindicatul poate deveni „avocatul intern” al salariatului în caz de hărțuire și/sau presiuni la locul de muncă, oferindu-i sprijin și proceduri clare pentru soluționarea situațiilor fără teamă de represalii;

– combaterea stresului la locul de muncă. Sindicatul poate cere evaluări periodice ale nivelului de stres și bunăstării salariaților, iar în cazul în care, urmare a evaluării, se constată epuizarea acestora, poate cere întreprinderea unor măsuri concrete.

În context, țin să menționez că CNSM desfășoară instruiți dedicate, cu tematici precum: „Stresul profesional – strategii de coping”, „Arderea profesională”, „Sănătate și echilibru la locul de muncă”. Aceste activități educaționale au drept scop sprijinirea angajaților în gestionarea stresului, prevenirea epuizării și menținerea unui echilibru sănătos între viața profesională și cea personală.

Concomitent, consider necesar să menționez că, la insistența CNSM, a fost ratificată Convenția OIM nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii.

Referitor la asigurarea echilibrului între viața personală și cea profesională:

– negocierea și includerea în convenții colective și contracte colective de muncă a unor clauze care asigură echilibrul între viața personală și cea profesională, oferindu-i salariatului posibilitatea de a fi alături de familie fără riscul de a-și pierde locul de muncă și/sau venitul: programe flexibile de muncă, concedii suplimentare plătite/neplătite pentru situații critice din viață, munca la distanță etc.;

– negocierea și includerea în convenții colective și în contracte colective de muncă a dreptului salariatului la „deconectare”, care presupune că, după finalizarea programului de lucru, acesta nu este obligat să răspundă la apeluri sau e-mailuri de serviciu, recăștigând astfel timpul personal;

– negocierea și includerea în convenții colective și contracte colective de muncă a unor servicii alternative de îngrijire a copiilor.

În context, menționez că CNSM militează pentru:

– ratificarea Convenției OIM nr. 156 „Privind egalitatea de tratament și egalitatea

de șanse pentru salariații bărbați și femei: salariații cu responsabilități familiale”. În acest sens, în luna mai 2025, a fost lansată Campania națională de sensibilizare „Fii vocea echității la locul de muncă!”, dedicată consolidării capacității liderilor sindicali de a promova standardele de muncă privind egalitatea de gen, inclusiv prevederile Convenției nr. 156. În cadrul acestei campanii au fost instruiți formatori sindicali (s-au organizat 20 de sesiuni de instruire în teritoriu), se implementează 20 de inițiative sindicale locale. Prin aceste măsuri, CNSM susține crearea unui mediu de muncă echitabil, în care drepturile și oportunitățile salariaților cu responsabilități familiale sunt respectate și promovate;

– facilitarea creării spațiilor pentru copii de vârstă școlară, organizate de angajatori. În acest sens, CNSM a elaborat Cerințele minime privind organizarea a spațiului de supraveghere a copiilor, care au fost aprobate de Comitetul Confederal al CNSM la 1 noiembrie 2024 și vor ghida unitățile economice, în cadrul cărora sunt constituite organizații sindicale afiliate la organizațiile membre ale

în procesul de încadrare pe piața muncii și pentru acordarea indemnizațiilor unice și tinerilor specialiști din domeniul asistenței sociale, serviciului public, funcționarilor publici cu statut special, precum și pentru extinderea listei industriilor de importanță strategică pentru R. Moldova în care se acordă indemnizații lunare.

– În încheiere, care sunt prioritățile Confederației pentru anul 2026 și ce mesaj doriți să transmiteți membrilor de sindicat la final de an?

– CNSM este ferm angajată în lupta pentru: apărarea drepturilor și intereselor salariaților, crearea locurilor de muncă bine plătite, sigure și conforme cerințelor de securitate și sănătate în muncă, asigurarea unui trai decent cetățenilor, propunându-și drept obiective pentru viitor: promovarea stabilirii unui salariu minim în mărime de 50% din salariul mediu pe economie; aprobarea unui Plan de acțiuni privind creșterea ratei de acoperire a salariaților cu negocieri colective până la 80%; perfecționarea legislației în domeniul salarizării în sectorul bugetar și cel real în vederea sporirii motivației și menținerii salariaților din economia națională; promovarea îmbunătățirii permanente a condițiilor de muncă și a stării de securitate și sănătate a salariaților la locul de muncă; implementarea Registrului electronic al salariaților în sectorul real; asigurarea egalității de gen și eliminarea oricăror forme de discriminare. susținerea tinerilor specialiști în procesul de încadrare pe piața muncii; promovarea modificării, cât mai urgente, a Codului contravențional nr. 218/2008, în vederea stabilirii răspunderii pentru încălcarea legislației cu privire la sindicate și a drepturilor sindicale garantate de legislație și de statutele sindicatelor; consolidarea parteneriatului social la toate nivelurile; desfășurarea, în anul 2026, a unei campanii de catagafiare a potențialului de sindicalizare, cu scopul de a identifica angajații și sectoarele în care există interes pentru organizare sindicală și de a evalua oportunitățile de extindere a reprezentării sindicale.

De asemenea, consider că, în fața schimbărilor care se petrec la nivel global, este important ca sindicatele din R. Moldova să rămână unite și implicate activ în procesul de integrare în UE. Este un proces care nu doar că va transforma economia, dar va aduce și schimbări fundamentale în structurile sociale și în relațiile de muncă. Iar noi, sindicatele, trebuie să fim în centrul acestui proces, promovând solidaritatea și garantând că toate persoanele din societatea noastră vor beneficia de avantajele integrării.

Stimați membri de sindicat, astăzi, când mișcarea sindicală se confruntă cu multiple provocări, când deseori sunt ignorate standardele și principiile parteneriatului social, iar vocea sindicatelor adesea este trecută cu vederea, mai mult ca niciodată, este nevoie de unitate și solidaritate. Numai astfel putem să facem ca vocea noastră să fie auzită, respectată și să producă schimbarea pe care o dorim.

Interlocutor:
Ilie LUPAN

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Congresul SINDASP

Investițiile în resurse umane constituie un progres în integrarea europeană

Congresul VII al Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice SINDASP s-a desfășurat la Institutul Muncii vineri, 28 noiembrie. Pe lângă lideri sindicali din Republica Moldova, la eveniment au venit și sindicaliști din Turcia și România.

Dan Iliescu, vicepreședinte al Federației Naționale a Sindicatelor din Administrație din România (FNSA), a venit cu un mesaj clar către factorul politic: „Este important de a aduce investiții în resurse umane, în serviciile publice, pentru că aceasta aduce progres pe linia de integrare europeană”.

Nicolae Roșu este vicepreședinte al Sindicatului din Energetica Nucleară din România. S-ar părea, ce are sindicatul din energetica nucleară cu cel din serviciile publice?

„Cu Vlad Canțir ne leagă o prietenie de peste cinci ani, ne apropie modul de a lucra. Sunt două categorii de lideri sindicali: care lucrează pentru oameni și uită de ei și care lucrează pentru ei și uită de oameni. Vlad Canțir face parte din prima categorie”, a ținut să menționeze Nicolae Roșu.

Federația SINDASP este membră a Federației Europene a Sindicatelor din Serviciile Publice (EPSU) de aproape 30 de ani. Jan Willem Goudriaan, secretar general al EPSU, a transmis un mesaj video pentru Congresul SINDASP.

„Împreună ne luptăm și ne mobilizăm pentru acțiune și schimbare, pentru o lume mai bună. Și știu că veți aborda acest subiect la congres. Provoacă pentru lucrătorii din serviciile publice sunt multe în Moldova și în alte părți ale Europei. Moldova se pregătește pentru integrare europeană și este important ca noi, ca sindicate, voi, în Moldova, noi, la nivel european, să lucrăm împreună pentru a asigura drepturile lucrătorilor din serviciile publice, drepturile sindicale, dreptul la negocieri colective, dialog social și, de asemenea, un rol în reformele care au loc pentru a ne pregăti de aderarea la UE. Și cu EPSU, veți avea un aliat în acest proces. Cu EPSU, aveți solidaritatea atâtor sindicate din întreaga Europă”, a subliniat Jan Willem Goudriaan.

Numărul membrilor de sindicat a scăzut cu peste 10 mii

Vlad Canțir a prezentat raportul de activitate a Federației SINDASP pentru anii 2020-2025. Liderul sindical a precizat că, la ora actuală, federația reunește peste 16400 de membri de sindicat, întruniți în 860 de organizații sindicale primare. Ponderea membrilor de sindicat constituie 76,2% din numărul total al salariaților. Din numărul total al membrilor de sindicat, 65,1 % sunt femei, iar 14,4% sunt tineri care au o vârstă de până la 35 de ani. Pe parcursul ultimilor cinci ani, numărul angajaților din ramură a scăzut cu peste 16 mii, iar numărul membrilor de sindicat – cu peste 10 mii.

„Motivul diminuării numărului membrilor de sindicat sunt variate: reformele în sistem, nemulțumiri personale, insuficiența biletelor de tratament balneosanatorial, des-

facerea contractelor individuale de muncă, suma mare de cotizații. Pe de altă parte, analiza privind efectivul sindical demonstrează că problemele vizând motivarea apartenenței la sindicat, menținerea numărului și recrutarea de noi membri devin tot mai stringente”, a subliniat președintele SINDASP.

Sindicatele vor ieși la proteste?

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova ar putea ieși la proteste, la sfârșitul anului curent și la începutul anului viitor, în cazul în care revendicările sindicaliștilor, inclusiv majorarea salariilor, nu vor fi acceptate de guvernare. Declarația aparține președintelui CNSM, Igor Zubcu, care a participat la Congresul SINDASP.

„Moldova este o țară cu statut de candidat de aderare la UE. Totodată, Republica Moldova a semnat și a aderat la Pilonul European al Drepturilor Sociale. De aceea, nu doar trebuie să tindem spre o Europă socială, noi trebuie să construim o Moldovă socială, la noi acasă, o Moldovă socială care să fie centrată pe drepturile și interesele omului, o Moldovă socială unde pacea socială să fie în capul mesei”, a spus președintele CNSM.

Liderul sindical a subliniat că un dialog social modern, bazat pe justiție socială, poate fi doar atunci când există și parteneri sociali care împărtășesc aceleași valori.

„Noi, la CNSM, pledăm pentru ca politica economică și cea socială din stat să fie echilibrate, să fie la același nivel, ca drepturile sociale ale lucrătorilor să nu fie mai prejos de interesele economice ale angajatorilor. Pentru viitor, avem mai multe obiective, iar unul dintre acestea este de a stabili salariul minim la nivel de țară la cel puțin 50% din salariul mediu pe economie, așa cum prevede Directiva UE privind salariile minime adecvate. Vreau să apreciez lupta pe care o duc sindicatele din România pentru realizarea acestui deziderat, pentru faptul că chiar recent sindicaliști din România au avut o întrevedere cu președintele țării, unde sindicaliștii au cerut mediere între guvernare și mișcarea sindicală. Este un model de apreciat, pe care și noi trebuie să îl preluăm și să îl implementăm în Republica Moldova”, a relevat Igor Zubcu.

Președintele CNSM a menționat că este foarte important să avem democrație la locul de muncă, nu doar în societate, iar acest lucru se poate realiza prin negocieri colective, unde în prim-plan să fie puse interesele lucrătorilor, ale membrilor de sindicat.

Igor Zubcu a mai apreciat Federația SINDASP drept un pilon al mișcării sindicale naționale în domeniul public. „Voi sunteți cei care monitorizați reformele din sistemul public, reforme care nu trebuie să se facă pe seama lucrătorilor, nu pe seama membrilor de sindicat, dar reforme care trebuie să se facă din contul statului”.

Un nou statut al Federației SINDASP

În cadrul congresului, Vlad Canțir a fost reales în funcția de președinte al Federației SINDASP, pentru o perioadă de cinci ani, el fiind singurul candidat care a fost înaintat la această funcție.

Delegații la congres au aprobat un nou statut al federației. Unul dintre puncte prevede că federația revine la funcția de vicepreședinte al organizației. Cu toate acestea, la congres nu a fost ales vicepreședintele SINDASP, iar explicația ar fi că, deocamdată, nu e necesară această persoană. Potrivit lui Vlad Canțir, vicepreședintele federației urmează să fie ales în cazul în care SINDASP va avea un număr mai mare de membri de sindicat.

În cadrul congresului, a fost aprobată Strategia de dezvoltare a Federației SINDASP pentru anii 2026-2030. Iar la finele evenimentului a fost adoptată o declarație. Potrivit documentului, Federația SINDASP cere instituțiilor statului creșterea valorii salariului minim de la 5500 de lei la 8050 de lei (50% din salariul mediu pe economie) pentru anul 2026, stabilirea unei singure valori de referință pentru tot sistemul bugetar, asigurarea respectării prevederilor cadrului normativ privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar cu referire la indexarea valorii nominale a valorii de referință.

Totodată, sindicaliștii din serviciile publice solicită elaborarea și aprobarea unui nou sistem de salarizare în sectorul public bazat pe flexibilitate, performanță și competitivitate cu sectorul privat.

„Este nevoie de elaborarea unui nou concept al politicii de salarizare în domeniul public, astfel încât performanța instituțiilor bugetare să fie stabilită în funcție de performanța sectorului pe care îl gestionează instituția. Salariile din sectorul public, inclusiv ale miniștrilor și funcționarilor de conducere de nivel superior, să fie corelate cu veniturile din sectorul privat, pentru a asigura retenția profesioniștilor în sistem, dar și cu performanța generală economică a țării și cu performanța sectorului din gestiunea acestor ministere și instituții publice în vederea responsabilizării pentru rezultatele finale de guvernare”, se menționează în textul declarației.

Federația SINDASP mai cere ca tinerii care au o vârstă de până la 30 de ani să fie scutiți de plata impozitului pe venit până la un prag anual de venit de 1 milion de lei. Sindicaliștii mai solicită echilibrarea sistemului de salarizare în instituțiile publice prin eliminarea tuturor derogărilor de la prevederile cadrului normativ aprobat, asigurarea unei abordări echitabile pentru stabilirea salariilor de bază în cadrul primăriilor unităților administrativ-teritoriale, consiliilor raionale, Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Inspecției Financiare, Inspectoratului Național de Probationare.

Declarația urmează a fi expediată Parlamentului, Guvernului, Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova.

Daniela MORARI

Violența de gen

Sindicalistele cer mecanisme de protecție eficiente pentru femei

Violența de gen rămâne una dintre cele mai grave și persistente probleme sociale din Republica Moldova, afectând viața a mii de femei, fie acasă, fie la locul de muncă sau în mediul online. Creșterea numărului de cazuri de violență cibernetică, hărțuire și abuz economic arată că fenomenul se transformă și se extinde, depășind limitele spațiului privat și devenind o amenințare tot mai complexă pentru siguranța și autonomia femeilor.

În acest context, prevenirea și reacția rapidă nu mai sunt opționale, ci necesare. Pentru a discuta aceste provocări, Comisia de Femei a CNSM a organizat, la 27 noiembrie 2025, la Institutul Muncii, masa rotundă cu genericul „Violența de gen: conștientizarea și prevenirea abuzurilor în comunitate”, parte a campaniei internaționale „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen”.

Evenimentul a reunit lideri sindicali, autorități, experți și parteneri sociali, care au pus în lumină evoluțiile îngrijorătoare ale fenomenului și soluțiile necesare.

În deschiderea evenimentului, Angela Otean, președinta Comisiei de Femei a CNSM, a subliniat că violența poate fi combătută doar prin informare, solidaritate și acțiuni coerente în fiecare comunitate. Ea a atras atenția asupra creșterii violenței cibernetice, un tip de abuz care afectează tot mai multe femei active în spațiul digital.

Lilia Frant, vicepreședintă a CNSM, a

accentuat responsabilitatea societății de a proteja femeile atât la locul de muncă, cât și în mediul online, unde hărțuirea se manifestă adesea subtil, dar cu efecte profunde.

Experții prezenți la masa rotundă au prezentat o imagine completă a situației actuale. Svetlana Andries, reprezentantă a UN Women Moldova, a vorbit despre riscurile din spațiul digital și despre necesitatea unor mecanisme eficiente de raportare și protecție.

Eduard Babcinetchi, șef al Secției interacțiune comunitară a DOP INSP, a explicat cum violența domestică se resimte în colectivele de muncă, afectând climatul psihologic și productivitatea. Specialiștii în asistența victimelor au atras atenția asupra abuzului economic și a consecințelor acestuia

asupra independenței femeilor, iar experții juridici de la CNSM au prezentat modificările legislative legate de prevenirea hărțuirii în lumea muncii.

Participanții la eveniment au pledat pentru instruire continuă, campanii de informare și servicii specializate accesibile victimelor. La final, a fost adoptată Declarația privind susținerea eforturilor de prevenire și combatere a violenței de gen, în care sindicalistele solicită autorităților un cadru normativ modern și mecanisme de sancționare clare, instruirea personalului de securitate și ordine publică, campanii naționale de educație, extinderea serviciilor de suport și politici interne în instituții și companii.

Situația rămâne critică. Potrivit datelor UN Women, 65% dintre femeile din Repu-

blica Moldova active online au experimentat o formă de violență digitală, un procent care confirmă că spațiul virtual a devenit un nou teren de manifestare a abuzurilor. Abia recent, legislația a început să recunoască aceste fapte ca infracțiuni, definind clar violența comisă prin mijloace electronice.

Prin campania globală „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen”, desfășurată anual între 25 noiembrie și 10 decembrie, comunitatea internațională își reafirmă angajamentul pentru apărarea drepturilor femeilor. În R. Moldova, sindicalistele transmit mesajul: STOP violenței de gen! STOP hărțuirii în lumea muncii! STOP violenței cibernetice! Siguranța, demnitatea și libertatea femeilor trebuie garantate în toate mediile – acasă, la muncă și online.

Natalia HADĂRCĂ

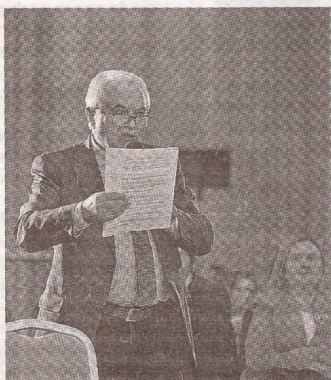
Raportul de Stare a Țării

Drepturile lucrătorilor cu responsabilități familiale în structurile de forță

Deși veniturile populației cresc prin salarii și pensii mai mari, moldovenii se declară mai săraci de la un an la altul. Datele arată că sărăcia monetară a gospodăriilor a crescut și a ajuns la 34 la sută. Asta înseamnă că fiecare a treia familie din Moldova nu își permite să cheltuiască mai mult de 3500 de lei lunar per membru.

Experții susțin că politica statului este deficitară și cred că Guvernul ar trebui să-și schimbe modelul economic. Datele au fost prezentate în Raportul de Stare a Țării, realizat de Expert Grup și Fundația „Friedrich Ebert” Moldova.

„O treime din populația Republicii Moldova trăiește sub pragul sărăciei monetare absolute. Printre factori – salariile mici, inclusiv salarizarea scăzută în agricultură; incapacitatea de muncă; rata mică, de 30 la sută, de înlocuire a veniturilor la pensie. Cea mai mare problemă legată de consecințele sărăciei este sanitația: 96% dintre locuitorii de la sate nu au acces la apă și canalizare. 60 la sută din populația Republicii Moldova nu au un nivel de instruire suficient pentru provocările actuale, ceea ce îi ține în sărăcie. Lipsa studiilor și lipsa asigurării

medicale sunt, de asemenea, printre consecințele sărăciei. Cel mai vulnerabil grup îl constituie familiile cu trei și mai mulți copii – aproape 60 la sută dintre aceste familii sunt sărace” – sunt câteva din datele prezentate de Marina Soloviova, directoarea de program la Expert-Grup, culese din studiul „Înțelegerea și abordarea fenomenului sărăciei în Republica Moldova”, realizat de Expert-Grup.

Experții spun că creșterea modestă a economiei cu doar 0,1 la sută se reflectă direct în nivelul de sărăcie al familiilor și propun anumite soluții.

„Pensiile, salariile, în expresie reală, au stagnat, remiterile au scăzut, acestea au alimentat creșterea respectivă a sărăciei. Noi încă nu am tranzitat la acel model nou de creștere economică bazat pe valoarea adăugată, perpetuăm acel model bazat pe costuri reduse de producție, în primul rând, costul redus al forței de muncă, ce nu mai funcționează. Noi nu putem la nesfârșit să convingem investitorii să vină în țară pentru că avem cele mai mici salarii din Europa”, menționează Adrian Lupușor, director executiv la „Expert Grup”.

Sindicatele susțin că majorarea la 6300 de lei a salariului minim propusă de Guvern nu va rezolva nicidecum problema. Totodată, veniturile mici ale populației sunt cauzate și de lipsa de calificare.

„În momentul de față, sunt în jur de 12 mii de locuri de muncă, la ele pretind în jur de 4800 de șomeri, deci 2,5 locuri la un șomer, dar e un paradox că nici acestea nu pot fi ocupate din simplu motiv că nu corespunde cererea nivelului lui de calificare, trebuie să investim în formarea pro-

fesională”, susține Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, prezent la lansarea raportului.

Expertul economic Stas Madan crede că principala cauză a evoluției economice modeste din ultimii ani a Republicii Moldova este lipsa investițiilor străine, care au scăzut cu 16%, pe fondul războiului din Ucraina. Altă cauză este dependența de remitențe, care au scăzut la o treime.

„Dacă în 2006 am avut o pondere a remitențelor în PIB de 34,5%, anul trecut a fost de doar 10,5%. Acest factor impulsiv la consumul și acum s-a redus respectiv și creșterea economică”, a declarat Stas Madan.

Acesta mai spune că o altă vulnerabilitate a Republicii Moldova este dependența de agricultură și incidența șocurilor climatice – secete, calamități. O problemă a Republicii Moldova este și insuficiența de forță de muncă calificată, ceea ce duce în direcția educației.

„Trebuie de investit și în educația pe parcursul vieții și în recalificare, pentru că 40% din calificările actuale vor deveni irelevante până în 2030”, a conchis Stas Madan.

Galina MUNTEANU

» SOCIETATE

6

Cooperare internațională

Sindicaliști din trei țări împărtășesc bune practici pentru condiții de criză

În perioada 1-3 decembrie curent, la Institutul Muncii al CNSM s-a desfășurat seminarul internațional „Organizare sindicală în condiții de criză: lecții de cooperare dintre sindicaliști din Moldova, Ucraina și Norvegia”.

Evenimentul a reunit 13 reprezentanți ai Federației Sindicatelor din Ucraina și 13 delegați ai CNSM, având drept obiectiv consolidarea capacităților sindicale și facilitarea schimbului de experiență între cele trei țări.

Deschiderea oficială a seminarului a avut loc pe 1 decembrie și a fost marcată de mesaje de salut din partea Liliei Franț, vicepreședintă a CNSM, a Larisei Rovciac, reprezentantă a Federației Sindicatelor din Ucraina, precum și a partenerilor internaționali: Liv Tørrres, șefa Departamentului Internațional al Confederației

Sindicatul din Norvegia, Tristan Masat, director de programe al Centrului Solidaritate din Ucraina și președinte al consiliului de administrație al ONG-ului „Inițiativa în

domeniul muncii”, și Nataliya Yeremeyeva, consilier al Confederației Norvegiene a Sindicatelor, responsabil de programele pentru Ucraina.

Pe parcursul celor trei zile de formare, participanții au participat la sesiuni teoretice, exerciții practice și discuții interactive moderate de experți sindicali din Ucraina, Norvegia și R. Moldova. Prima zi a fost dedicată subiectelor privind evoluția mișcării sindicale, provocările actuale, necesitatea reformelor, relația dintre sindicate și angajatori, precum și aspecte ce țin de managementul modern al organizațiilor sindicale.

De asemenea, delegații au lucrat în grupuri mici, analizând ciclul de viață al organizației sindicale și metode eficiente de activizare a membrilor.

Evenimentul a fost organizat în cadrul programului „Sindicatul luptă împotriva inegalității și reconstruiește pacea și democrația în Ucraina”, implementat de Confederația Sindicatelor din Norvegia (LO) în parteneriat cu ONG-ul Labor Initiatives, cu sprijinul financiar al Norvegiei.

Drepturile salariaților

„Agroindsind”: Modernizarea organizațiilor sindicale la nivel de întreprindere

Federația Națională a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație „Agroindsind” a desfășurat, recent, la Bălți, un seminar pe tema modernizării organizațiilor sindicale la nivel de întreprindere. La instruire au participat lideri sindicali de la organizații sindicale primare, afiliate la Uniunea Teritorială Bălți a „Agroindsind”.

Activitatea principală a constituit-o exercițiul pe grupuri. Astfel, a fost evaluată situația curentă a organizațiilor sindicale, au fost identificate problemele existente, au fost trasate acțiunile pentru 2026 pentru a ajunge la un sindicat modern.

În debutul instruirii, fiecare participant a prezentat trei caracteristici principale ale organizației sindicale, care necesită a fi dezvoltate

pentru a apropia organizația de standardele unui sindicat coerent și modern. Astfel, potrivit participanților la instruire, un sindicat coerent și modern trebuie să fie mai activ în promovarea drepturilor și intereselor membrilor de sindicat, unit și mai atractiv pentru salariați, consolidat, independent și motivant, mai deschis în soluționarea problemelor cu care se adresează membrii de sindicat.

Totodată, s-a menționat că un sindicat trebuie să fie perceput ca o punte între probleme și soluții, cu autoritate atât în colective, cât și în raport cu angajatorul, trebuie să fie mai insistent, perseverent și curajos în acțiuni, iar în sindicat să fie mai mulți tineri – activi, îndrăzneți și vocali.

Participanții la seminar au spus că își doresc ca membrii de sindicat de la întreprinderi să se întâlnească mai des cu conducerea

Federației „Agroindsind” și cu conducerea CNSM, ca vocile tinerilor să fie auzite și susținute. Mai mult, ei au propus să fie creată o linie telefonică „verde”, la care membrii de sindicat să spună cu ce probleme se confruntă și să înțeleagă propuneri pentru soluționarea acestor probleme.

În cadrul seminarului, a fost realizat chestionarul: „Profilul organizației moderne”. Astfel, participanții la seminar au indicat în chestionar că, pentru un sindicat modern, e nevoie de a digitaliza activitatea sindicală atât pe orizontală, cât și pe verticală, de a crește nivelul de pregătire al membrilor comitetului sindical, inclusiv ca membrii comitetului sindical să urmărească cum angajatorii respectă legislația muncii, dar e nevoie și de a consolida parteneriatul social.

Cor. VP

Pозиție

Lucrătorii cu dizabilități nu se pot baza pe bunăvoința șefilor

Persoanele cu dizabilități vor continua să fie dezavantajate la locul de muncă și afectate în mod disproporționat de sărăcie, dacă Comisia Europeană nu își transformă orientările pentru angajatori în reguli, declară sindicatele înainte de Ziua Internațională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, care a fost comemorată pe 3 decembrie.

Datele UE arată că 51% dintre persoanele cu dizabilități sunt angajate, comparativ cu 75% pentru populația totală, iar 29% trăiesc în risc de sărăcie, comparativ cu 18% în rândul populației totale.

Comisia Europeană a publicat o „Strategie pentru drepturile persoanelor cu dizabilități”, care include un pachet de măsuri pentru îmbunătățirea rezultatelor pe piața muncii pentru persoanele cu dizabilități. Aceasta includea inițiative pentru adaptări rezonabile la locul de muncă și schimbarea practicilor de angajare.

Cu toate acestea, măsurile pozitive din plan sunt doar orientative și, prin urmare, se bazează pe bunăvoința angajatorilor. Confederația Europeană a Sindicatelor (CES) solicită UE să propună inițiative obligatorii pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale persoanelor cu dizabilități.

Asigurarea unor adaptări rezonabile la locul de muncă; Menținerea persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii și prevenirea dizabilităților asociate cu bolile cronice; Modele alternative de angajare pentru persoanele cu dizabilități; Asigurarea compatibilității salariilor cu drepturile de invaliditate; Sprijinirea mobilității prin garantarea continuității drepturilor persoanelor cu dizabilități care se mută în scopul angajării într-o altă țară a UE.

Secretarul Confederal al ETUC, Tea Jarc, a declarat: „Barierele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități în lumea muncii înseamnă că acestea trăiesc în mod disproporționat în sărăcie. Acest lucru este în mod clar inacceptabil și, prin urmare, nu poate fi lăsat la latitudinea angajatorilor individuali pentru a fi rezolvat”.

Într-un moment în care reprezentanții angajatorilor au numit egalitatea de remunerare pentru femei o „povară”, știm că organizațiile și companiile nu vor face schimbările necesare decât dacă sunt obligate prin lege să facă acest lucru, a adăugat Tea Jarc.

„De aceea, sindicatele solicită Comisiei să transforme orientările sale pentru angajatori în obligatorii. Drepturile persoanelor cu dizabilități nu pot continua să fie o excepție, iar Europa nu își poate permite să lase neutilizată o rezervă imensă de talente în contextul unei lipse susținute de forță de muncă”, a conchis Secretarul Confederal al ETUC.

Economistul

Impozitul imobiliar: Care bunuri cad sub incidența acest impozit?

Ce înseamnă impozit al bunurilor imobiliare? Care bunuri ale cetățenilor cad sub incidența acest impozit? Cine are facilități la plata acestui impozit? În anul acesta, impozitul pentru terenul agricol nelucrat a crescut până la 300%?

Valentina Bîtcă, Șendreni, Nisporeni

Ana MOLDOVANU, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM

Conform prevederilor Codului fiscal, impozit pe bunurile imobiliare este un impozit local care reprezintă o plată obligatorie la buget de la valoarea bunurilor imobiliare.

Obiecte ale impunerii sunt bunurile imobiliare, inclusiv terenurile din intravilan sau din extravilan, clădirile, construcțiile, casele de locuit individuale, apartamentele și alte încăperi izolate, inclusiv bunurile imobiliare aflate la o etapă de finalizare a construcției de 50% și mai mult, rămase nefinisate timp de trei ani după începutul lucrărilor de construcție.

Subiecți ai impunerii sunt persoanele juridice și persoanele fizice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova:

- proprietarii bunurilor imobiliare de pe teritoriul Republicii Moldova;
- arendașii care arendează un bun imobiliar agricol proprietate privată, dacă contractul de arendă nu prevede altfel;
- deținătorii drepturilor patrimoniale (ale drepturilor de posesie, de gestiune și/sau de folosință) asupra bunurilor imobiliare proprietate publică de pe teritoriul Republicii Moldova;
- arendașii sau locatarii bunurilor imobiliare ale autorităților publice și ale instituțiilor finanțate de la bugetele de toate nivelurile;
- locatarii bunurilor imobiliare – în cazul contractului de leasing financiar;
- arendașii sau locatarii bunurilor imobiliare proprietate privată a nerezidenților Republicii Moldova, dacă contractul de arendă/locuințe nu prevede altfel.

În cazul în care bunurile imobiliare se află în proprietate (în folosință) comună în diviziune a mai multor persoane, subiect al impunerii, este considerată fiecare dintre aceste persoane, în cota-parte care îi revine.

Baza impozabilă a bunurilor imobiliare constituie valoarea estimată a acestor bunuri. Evaluarea bunurilor imobiliare se efectuează de către organele cadastrale teritoriale în baza unei metodologii unice pentru toate tipurile de bunuri

imobiliare în modul și în termenele stabilite de legislație.

Cotele impozitului pe bunurile imobiliare:

- pentru bunurile imobiliare cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale, terenuri aferente acestor bunuri); pentru garajele și terenurile pe care acestea sunt amplasate, loturile învârașirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate pe ele:

– cota minimă – 0,05% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare.

Cota concretă se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale;

- pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele:

– cota minimă – 0,1% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare.

Cota concretă se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale;

- pentru bunurile imobiliare cu altă destinație decât cea locativă sau agricolă, inclusiv excepționând garajele și terenurile pe care acestea sunt amplasate și loturile învârașirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate pe ele – 0,3% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare.

Consiliul local poate majora impozitul până la 300% pentru:

- clădirile și terenurile neîngrijite situate în intravilan. Criteriile de încadrare în categoria clădirilor și terenurilor neîngrijite se adoptă prin decizia autorității reprezentative și deliberative a administrației publice locale;

– terenul agricol nelucrat timp de doi ani consecutivi, impozitul fiind perceput începând cu al treilea an, în condițiile stabilite prin decizia autorității reprezentative și deliberative a administrației publice locale (începând cu 01.01.2025, în baza Legii 2014/2024).

De impozitul pe bunurile imobiliare sunt scutiți:

- autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile;

- societățile orbilor, surzilor și invalizilor și întreprinderile create pentru realizarea scopurilor statutare ale acestor societăți;

- întreprinderile penitenciarelor;
- Centrul Republican Experimental pentru Protezare, Ortopedie și Reabilitare al Ministerului Muncii și Protecției Sociale;

- obiectivele de protecție civilă;
- organizațiile religioase – pentru bunurile imobiliare destinate riturilor de cult;

- misiunile diplomatice și oficiile consulare acreditate în Republica Moldova, precum și reprezentanțele organizațiilor internaționale acreditate în Republica Moldova, în baza principiului reciprocității, în conformitate cu tratatele internaționale la care RM este parte;

- persoanele de vârstă pensionară, persoanele cu dizabilități severe și accentuate, persoanele cu dizabilități din copilărie, persoanele cu dizabilități medii (participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, participanți la acțiunile de luptă din Afganistan, participanți la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil), precum și persoanele supuse represaliilor și ulterior reabilitate;

- familiile participanților căzuți în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și persoanele care au fost întreținute de aceștia;

- familiile militarilor căzuți în acțiunile de luptă din Afganistan și persoanele care au fost întreținute de aceștia;

- familiile care au copii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani și membrii familiilor care au la întreținere și îngrijire permanentă persoane cu dizabilități;

- familiile persoanelor decedate în urma unor boli cauzate de participarea lor la lucrările de lichidare a consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil și persoanele care au fost întreținute de acestea;

- instituțiile medico-sanitare publice, cabinetele individuale ale medicului de familie și centrele medicilor de familie, prevăzute la art.36 punctul 5 din Legea ocrotirii sănătății nr.411/1995, finanțate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală;

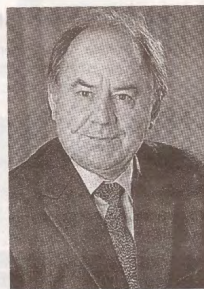
- Compania Națională de Asigurări în Medicină și agențiile ei teritoriale;

- Banca Națională a Moldovei;
- proprietarii sau deținătorii bunurilor rechiziționate în interes public, pe perioada rechiziției, conform legislației;

- organizațiile necomerciale care corespund cerințelor art. 52, în cadrul cărora funcționează instituțiile de asistență socială.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție răspunde juristul Ion PREGUZA.

Securitatea socială prin prisma dreptului european

Legislația națională se aliniază tot mai mult standardelor europene în domeniul securității sociale. Aș vrea să aflu care este baza juridică și ce reprezintă securitatea socială prin prisma dreptului european?

Nicolae Guzun, Chișinău

Securitatea socială, prin prisma dreptului Uniunii Europene, reprezintă un ansamblu de măsuri și mecanisme juridice menite să protejeze persoanele împotriva riscurilor sociale (boală, șomaj, bătrânețe, invaliditate etc.) și să asigure libera circulație a lucrătorilor în spațiul european, fără ca aceștia să piardă drepturile sociale dobândite. Cu alte cuvinte, în acest sens, securitatea socială reprezintă un element fundamental al modelului social european, având ca scop protecția persoanelor împotriva anumitor riscuri sociale.

În concepția Uniunii Europene, securitatea socială nu înseamnă uniformizarea sistemelor naționale, ci coordonarea lor, respectând în același timp principiile de nediscriminare, cumulare a perioadelor de asigurare și exportabilitate a prestațiilor. Acest lucru înseamnă că Uniunea Europeană sprijină statele membre în modernizarea sistemelor naționale de protecție socială pentru a combate sărăcia, a gestiona riscuri sociale precum boala sau șomajul și a asigura incluziunea socială.

Baza juridică a dreptului european sau, mai exact, principalele acte juridice europene cu privire la securitatea socială le constituie: Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (art. 151 – 161), care stabilește competențele Uniunii Europene în domeniul politicii sociale; Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială; Regulamentul (CE) nr. 987/2009 privind aplicarea Regulamentului 883/2004; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, articolele 34 și 35 (dreptul la securitate socială și la protecția sănătății).

„Dreptul Uniunii Europene în domeniul securității sociale se bazează pe patru principii esențiale

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene protejează drepturile fundamentale de care se bucură cetățenii în Uniunea Europeană. Aceasta este un instrument modern și cuprinzător al legislației Uniunii Europene, care protejează și promovează drepturile și libertățile oamenilor, având în vedere schimbările din societate, progresul social și evoluțiile științifice și tehnologice.

Potrivit art. 34 alin. (1) din Carta prenotată, „Uniunea recunoaște și respectă dreptul de acces la prestațiile de securitate socială și la serviciile sociale care acordă protecție în caz de maternitate, boală, accident de muncă, dependență de alte persoane sau bătrânețe, precum și în caz de pierdere a locului de muncă, în conformitate cu normele stabilite de dreptul Uniunii și de legislațiile și practicile naționale”. Dispoziția alin. (2) al aceluiași articol stabilește că orice persoană care are reședința și se deplasează în mod legal în cadrul Uniunii are dreptul la prestații de securitate socială și la avantaje sociale, în conformitate cu dreptul Uniunii și cu legislațiile și practicile naționale.

Dreptul Uniunii Europene în domeniul securității sociale se bazează pe patru principii esențiale: 1. Egalitatea de tratament – cetățenii Uniunii Europene beneficiază de aceleași drepturi și obligații ca și cetățenii statului gazdă. 2. Totalizarea perioadelor de asigurare – perioadele lucrate în diferite state membre se cumulează pentru stabilirea drepturilor la pensie, indemnizații etc. 3. Exportabilitatea prestațiilor – persoana își poate primi pensia sau alte prestații în orice stat membru în care se stabilește. 4. Aplicarea unei singure legislații – persoana este supusă, în principiu, sistemului de securitate socială al unui singur stat, pentru a evita dublarea contribuțiilor.

Republica Moldova, prin Acordul de Asociere cu UE și cu tratatele bilaterale, preia treptat aceste principii, urmărind compatibilitatea și recunoașterea reciprocă a drepturilor de asigurare socială.

» VARIA

8

Bancuri pentru sindicaliști deștepți

În noaptea de Sfântul Andrei

În seara asta fetele nemăritate își pun busuioac sub pernă să își viseze ursitul. Noi, astea măritate, punem făcălețul, că noi nu visăm... Noi îl auzim și îl vedem cum sforăie...

Am aflat secretul

Cică râsul îngrășă... Mă gândeam eu că de la ceva trebuie să mi se tragă...

Grijă paternă

Tatăl vine de la creșă cu copilul, iar mama își pune mâinile în cap:

- Vai, dar așa nu-i copilul nostru!
- El, mirat:

- Ei, acum ce importanță mai are, mâine tot la creșă îl duc!

Fetele cuminți și pe calea ferată sunt fete cuminți

Merge o băbuță pe calea ferată. Din urmă se apropie trenul fluierând.

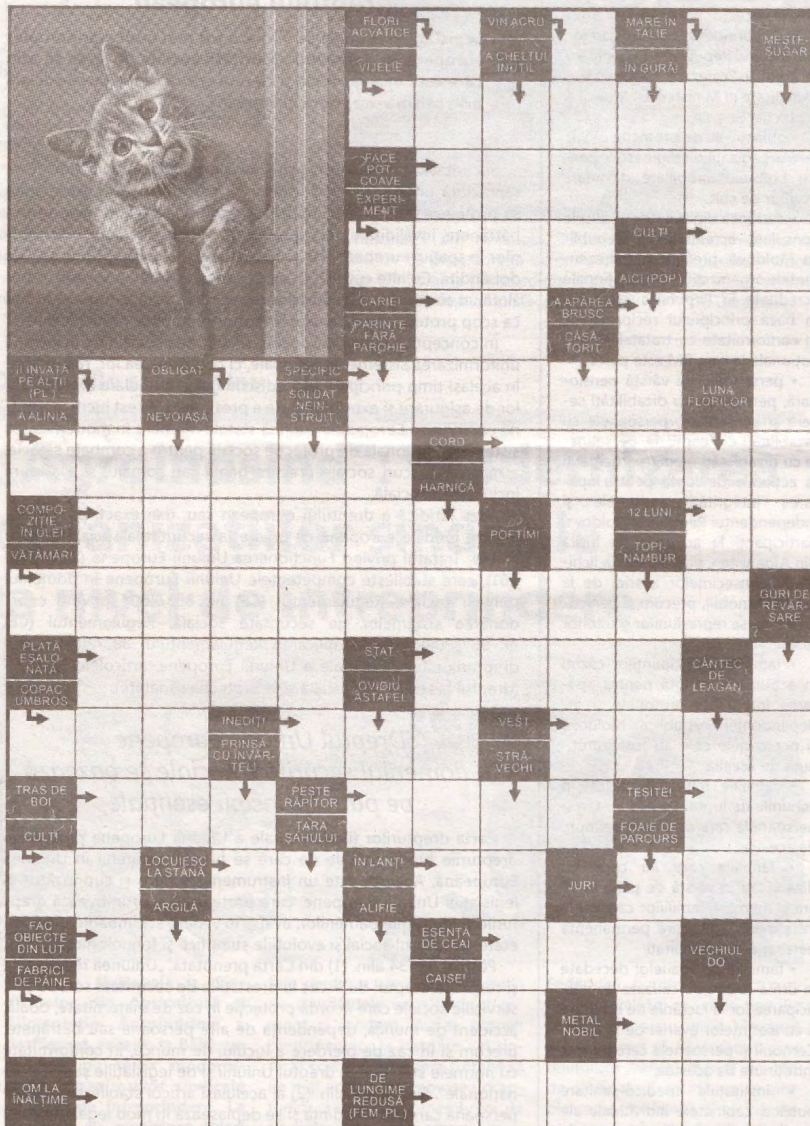
Băbuța, fără să se întoarcă:

- Fetele cuminți nu întorc capul când sunt fluierate...

Au nimerit totuși poarta

La poarta raiului apar 11 bărbați. Sfântul Petru, curios, îi întreabă:

- Cine sunteți, domnilor?
- Naționala de fotbal a Moldovei!
- Pai și cum ați nimerit poarta?

Dezlegarea integralei din numărul trecut: M-C-M-PALARII-TORENT-ARTISTE-E-ETER-P-A-UZA-U-A-PRECAR-CRET-ELEV-SPOITI-ATE-ARCAS-IV-UNIT-DI-GC-SU-VILE-URAT-O-UI-EVITA-A-LOC-LARG-NAS-G-PACE-UITA-BACAN-MUSTAR-ROCADE-IACI.

Sport

Echipa CNSM-USM a câștigat Cupa Moldovei la volei seniori 2025

Echipa CNSM-USM își reconfirmă supremația în voleiul moldovenesc, obținând pentru al șaselea an consecutiv titlul de campioană a Republicii Moldova la categoria masculină seniori. Performanța remarcabilă vine în urma celor două meciuri decisive disputate în week-end-ul trecut, în cadrul Cupei Moldovei 2025.

Sâmbătă, 29 noiembrie, în semifinală, echipa CNSM-USM a învins formația „Speranța” Vulcănești cu scorul de 3:1, demonstrând maturitate sportivă și un joc sigur, care le-a asigurat accesul în finală. Duminică, 30 noiembrie, în ultimul act al competiției, sportivii s-au dueltat cu echipa „Dor UTM”, reușind o victorie spectaculoasă cu 3:2, adjușându-și astfel Cupa Moldovei.

Successul echipei CNSM-USM se datorează atât dedicației sportivilor, cât și profesionalismului antrenorului Iurie Mogoreanu, care a condus echipa cu determinare și viziune în procesul de pregătire.

CNSM își exprimă aprecierea față de echipă și reiterează importanța promovării sportului în rândul tinerilor și al mediului universitar. Această victorie confirmă încă o dată rolul sindicatelor în susținerea performanței sportive și a unui stil de viață activ și sănătos.

Felicitări sportivilor, antrenorilor și tuturor celor care au susținut echipa CNSM-USM! O victorie meritată, un exemplu de unitate și perseverență.

LABORATORUL CONTROLUL FACTORILOR DE RISC

al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, acreditat de către Centrul Național de Acreditare MOLDAC, acordă servicii de măsurare și evaluare, în mediul ocupațional și ambiant, a următorilor factori fizici:

- parametrii microclimatului;
- câmpul electromagnetic;
- iluminatul;
- zgomotul;
- vibrația.

Tel: 022-266-564
Mob: +373 691 200 26
sergiu.iurcu@cnsmd.md
www.sindicat.md
MD-2012, 31 August 1989, 129,
Chișinău, Republica Moldova

VOCEA
POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională
a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul
la ziar poate
fi perfectat în orice
oficiu poștal
din RM sau direct
în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 022266543

Contabil-șef:
Svetlana BALAN

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
Galina MUNTEANU,
Daniela MORARI

Redactor-traducător:
Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:
Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strelian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Fereideului 4, mun. Chișinău. Com.: 990

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.